

PRINCIPALELE EVENIMENTE POLITICE, ECONOMICE ȘI SOCIALE DIN REPUBLICA MOLDOVA

A doua jumătate a anului 2023 a fost marcată de o serie de evenimente importante atât de ordin politic, cât și economic și social.

5 iulie

Executivul a aprobat Regulamentul privind măsurile de subvenționare în avans și condițiile specifice de eligibilitate. Subvențiile vor fi oferite din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, pentru îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii economice rurale, înființarea plantațiilor, modernizarea exploatațiilor zootehnice, transfer de cunoștințe, inovare și formare. Un solicitant va putea beneficia de până la 4 mil. MDL. Pentru tinerii și femeile fermiere, migranții reveniți sau cei care gestionează gospodării țărănești, se prevăd subvenții majorate cu 10 – 15%.

5 iulie

Cabinetul de miniștri a aprobat Regulamentul privind măsurile de subvenționare complementară a sectorului agricol și condițiile specifice de eligibilitate. Plata complementară se va acorda pentru stimularea accesării creditelor investiționale, dezvoltarea agriculturii ecologice, defrișarea plantațiilor multianuale, promovarea utilizării sistemelor de irigare, servicii de consiliere și formare în agricultură. Se prevede că în următorii 5 ani, statul va susține anual cel puțin 3 mii de beneficiari, pentru care se vor aloca circa 13% din mijloacele fondului de subvenționare. Plafonul anual va fi de până la 1,5 mil. MDL pentru un beneficiar, cu excepția AUAİ, pentru care plafonul va fi de 3 mil. MDL, iar pentru subvenționarea primelor de asigurare nu se vor aplica limite. Pe lângă aceasta, agricultorii vor beneficia de subvenții din partea statului pentru motorina utilizată. În acest scop, a fost aprobat Regulamentul privind modul de acordare a subvențiilor complementare pentru acciza la motorina din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediul rural.

7 iulie

A fost ratificat Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Programului „Moldova, măsuri în situație de urgență, reziliență și competitivitate. Operațiunea de politici de dezvoltare 2” . Astfel, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare va oferi Republicii Moldova asistență financiară bugetară în valoare de 92,1 mil. EUR. Împrumutul este destinat pentru stabilizarea și creșterea economiei Republicii Moldova, precum și implementarea unor programe sociale și economice care se regăsesc în agenda de reforme a Guvernului.

7 iulie

A fost votat în cea de-a doua lectură, Proiectul de lege privind serviciile de finanțare participativă (Crowdfunding). Documentul vizează susținerea și oferirea unei alternative de finanțare pentru întreprinderile nou înființate, întreprinderile mici și mijlocii și autoritățile administrației publice locale prin intermediul platformelor de finanțare participativă. Proiectul prevede regulile generale, cerințele generale și speciale față de toate categoriile de participanți în aceste raporturi juridice și economice: furnizor, investitor, dezvoltator. Furnizor de servicii de finanțare participativă poate fi o persoană juridică constituită sub formă de SRL sau SA, înregistrată în Moldova și autorizată să presteze servicii de finanțare participativă. Dezvoltator reprezintă o persoană fizică ce practică activitate de antreprenoriat sau persoană juridică din țară, care intenționează să obțină finanțare pentru un proiect

prin intermediul platformei de finanțare participativă. Investitor poate fi orice persoană fizică sau juridică care acordă împrumuturi sau achiziționează părți sociale în cadrul proiectului de finanțare participativă.

12 iulie

Guvernul a aprobat un nou regulament pentru alte două forme de subvenționare: postinvestiție și subvenționarea investițiilor pe etape. Astfel, fermierii și asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații vor avea posibilitate să efectueze investiții mai mari în modernizarea sectorului agricol, diversificarea producției, dezvoltarea infrastructurii de prelucrare și creșterea competitivității și a calității produselor obținute. Conform documentului, subvenționarea postinvestiție are loc după efectuarea investiției, în baza costurilor suportate integral de agricultor, plafonul anual fiind de până la 7 mil. MDL per solicitant. Excepție fac fermierii din sectorul zootehnic, care vor putea accesa maxim 10 mil. MDL. Totodată, vor fi oferite până la 12 mil. MDL unităților de procesare a laptelui, și până la 12,5 mil. MDL pentru producătorii de lapte. Perioada de implementare integrală a proiectului investițional pe etape este de până la 36 luni. Pentru proiectul investițional pe etape, valoarea subvenției va fi maxim de 15 mil. MDL per solicitant, iar pentru grupurile de producători agricoli sau cooperativele de întreprinzător - până la 25 mil. MDL.

12 iulie

A fost aprobat de Cabinetul de Miniștri “Programul de sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniul turismului”. Programul vizează solicitanții ce desfășoară activități antreprenoriale în turism sau activități conexe, cu potențial pentru organizarea de activități turistice în sate, comune și orașe cu o populație de până la 30000 loc., prioritate fiind acordată solicitanților implicați în lanțul valoric al turismului rural. Programul prevede trei componente: informare și promovare, sprijin financiar nerambursabil și monitorizare și evaluare. Sprijinul financiar nerambursabil poate acoperi de până la 70% din valoarea proiectului investițional și nu poate depăși valoarea de 500 mii MDL per beneficiar. Bugetul programului este de circa 30 mil. MDL pentru 3 ani, cu posibilitatea de a fi completat cu fonduri de la donatori locali și străini.

14 iulie

A fost votat în prima lectură la ședința Parlamentului, Proiectul de lege care prevede consolidarea parteneriatelor între organizațiile de tineret și instituțiile publice. Documentul prevede consolidarea parteneriatelor între instituțiile și organele publice cu structurile participative și entitățile societății civile prin instituirea conceptului de parteneriat strategic. Scopul parteneriatelor strategice este de a îmbunătăți și a face mai transparent actul de guvernare. Respectiv, schimbul sistematic de informații, practici, experiențe, precum și accesul la factorii decizionali vor facilita politicile publice. O altă modificare se referă la crearea conceptului de Centru de inovație socială, destinat tinerilor și organizațiilor de tineret care promovează și implementează noi soluții orientate spre schimbări conceptuale, de proces, de produs sau organizaționale, care urmăresc îmbunătățirea bunăstării indivizilor și comunităților.

14 iulie

Legislativul a adoptat Proiectul de lege prin care a fost actualizată legislația privind parteneriatul public-privat (PPP). Scopul documentului este de a îmbunătăți aspectele privind realizarea PPP și administrarea proprietății publice. Principalele prevederi ale Proiectului se referă la modernizarea instituției parteneriatului public-privat în Republica Moldova, excluderea lacunelor legislative în domeniu, disciplinarea partenerilor publici și privați și selectarea partenerilor privați cu un potențial financiar înalt. Documentul stabilește că durata maximă a contractului PPP nu poate depăși 50 de ani.

Partenerul privat, indiferent de forma parteneriatului public-privat, este obligat să suporte cel puțin 50% din riscurile comerciale.

20 iulie

Parlamentul a ratificat Acordul cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind împrumutul de 50,1 mil. EUR destinat agriculturii. Resursele financiare vor fi utilizate pentru realizarea proiectului „Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI)”. Proiectul vizează sprijinirea obiectivelor de îmbunătățire a serviciilor agricole publice, stimularea creșterii orientate spre piață și sporirea rezilienței beneficiarilor de a crește accesul la serviciile de irigare. De asemenea, se prevăd măsuri prompte de răspuns în cazul unor eventuale crize sau urgențe. Proiectul „AGGRI” va fi implementat până în septembrie 2029.

20 iulie

Parlamentul a adoptat în lectura a doua Proiectul de lege care prevede asigurarea bunei desfășurări a procesului de transfer al unor competențe de la Comisia Națională a Pieței Financiare către Banca Națională a Moldovei. BNM va prelua competențele de reglementare a activității în domeniile asigurărilor, reasigurărilor și creditării nebancale. În special, BNM va prelua atribuțiile de licențiere, avizare, înregistrare, reglementare și supraveghere a activității asigurătorilor, reasigurătorilor, intermediarilor și a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule. Totodată, BNM va supraveghea activitatea asociațiilor de economii și împrumut a birourilor istoriilor de credit și a organizațiilor de creditare nebancale, atribuțiile fiind exercitate anterior de CNPF. De asemenea, se prevede modul de transmitere a bazelor de date electronice și a sistemelor informatice.

20 iulie

Proiectul legii taxei de stat a fost votat de deputați în lectura a doua. Scopul Proiectului constă în ajustarea cadrului normativ și crearea unui echilibru bugetar între asigurarea unui serviciu public calitativ și obligația cetățeanului care folosește acest serviciu. Proiectul prevede introducerea noțiunii de „taxă de timbru” – suma percepută la contul instanței de judecată de la persoanele fizice și juridice pentru toate cauzele civile de contencios administrativ, precum și pentru contestațiile împotriva procesului verbal și deciziilor agenților constatatori în procesele contravenționale. Se anticipează că taxa dată va preveni depunerea abuzivă a cererilor în instanța de judecată. Totodată, vor fi ajustate cuantumul taxei de stat și va fi modificat procentul de încasare a taxei de stat.

26 iulie

Cabinetul de Miniștri a aprobat crearea Centrului de Consiliere Agricolă și Rurală, prin reorganizarea autorității publice „Centrul Metodic pentru Învățământ”. Instituția va fi responsabilă de implementarea politicilor în domeniul consilierii agricole și rurale. Astfel, fermierii vor avea acces la servicii de consultanță agricolă, iar performanța economică a afacerilor agricole va fi îmbunătățită. Aproximativ 400 mii USD vor fi destinați înființării și operaționalizării Centrului, sursele financiare fiind obținute grație Acordului de împrumut semnat dintre Republica Moldova și BIRD, pentru implementarea Proiectului “Investiții, Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură”.

31 iulie

Legislativul a ratificat Proiectele de lege care prevăd acordarea de către UE a asistenței financiare suplimentare Republicii Moldova, în valoare de 145 mil. EUR. Asistența financiară constă dintr-un grant de 45 mil. EUR și un împrumut de 100 mil. EUR. Asistența va fi utilizată în sprijinul programului de reformă al autorităților, pentru a ajuta țara să abordeze vulnerabilitățile externe și financiare

existente. În special, reformele vor viza sectorul energetic, statul de drept, climatul de afaceri, administrația publică și piața forței de muncă.

31 iulie

A fost votat în prima lectură, Proiectul de lege privind ratificarea celui de-al 15-lea Amendament din Acordul de asistență privind obiectivul de dezvoltare dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statelor Unite ale Americii, pentru creștere economică durabilă ancorată în integrarea europeană. Potrivit documentului, Guvernul SUA va acorda țării noastre un grant în valoare de 220 mil. USD. Finanțarea adițională este oferită pentru a consolida securitatea energetică a țării noastre și a reduce dependența de Federația Rusă, prin conectarea sectorului energetic din Republica Moldova cu sistemele europene, atragerea de investiții în producția locală de energie, diversificarea aprovizionării cu gaze naturale și creșterea eficienței energetice.

31 iulie

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative care reglementează relațiile între asociații sau fondatorii societăților comerciale a fost votat de deputați în lectura a doua. Astfel, antreprenorii, în special cei asociați în societăți cu răspundere limitată (SRL), vor obține mai multă libertate pentru creșterea și dezvoltarea afacerilor și vor avea mai puține interdicții la nivel de lege. Modificările oferă alternative decizionale pentru asociați, posibilitatea utilizării sistemelor de guvernare corporativă contemporane, concretizează drepturile asociațiilor și înlesnesc procedurile de utilizare a acestor drepturi, simplifică și optimizează procedurile. Printre propunerile concrete se enumeră: excluderea pragului maxim a numărului de asociați pentru SRL-uri; comasarea într-un singur act constitutiv a contractului de constituire și a statutului companiei; eliminarea restricțiilor existente privind capitalul social al companiilor, astfel încât acesta să poată fi creat sau majorat din contul bunurilor, inclusiv celor consumptibile; organizarea online a adunărilor asociațiilor; luarea deciziilor cu mai puține voturi: 2/3 și nu 3/4, pentru a debloca deciziile; etc.

31 iulie

Banca Mondială va oferi Republicii Moldova asistență financiară în valoare de circa 60 mil. USD pentru modernizarea sistemului de învățământ, sub formă de grant (19,8 mil. USD) și de împrumut (40 mil. USD). Ratificarea acordurilor care presupun acordarea finanțării au fost votate în lectura a doua. Resursele financiare vor fi utilizate pentru sporirea calității educației pentru copii și elevi prin crearea unor medii de învățare sigure, moderne și adaptate la necesități. Se planifică a fi construite trei licee noi și a fi reabilitate 15 școli și 15 grădinițe. Totodată, vor fi investiți bani pentru modernizarea fizică și digitală a mediilor de învățare în aproximativ 200 de școli.

31 iulie

A fost ratificat Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei privind construirea unui pod peste râul Nistru, la frontiera de stat moldo-ucraineană, în zona localităților Cosăuți – Yampil, semnat la Kiev la 12 iunie 2023. Inițiativa a fost enunțată încă în 2012. Potrivit autorităților, proiectul dat va facilita legăturile economice între cele două regiuni, precum și conexiunile cu alte state. În special, va fi asigurată conexiunea rețelei de drumuri prin zona de est a Republicii Moldova la rețeaua de drumuri trans-europene TEN-T. Potrivit Acordului, Guvernul Ucrainei va asigura finanțarea pentru proiectul tehnic, pentru construcția podului și pentru infrastructura conexă pe teritoriul său, iar Republica Moldova va asigura construcția infrastructurii rutiere conexă de pe teritoriul său. Cheltuielile necesare pentru acest lucru vor fi stabilite după elaborarea unui studiu de fezabilitate. Lucrările urmează a fi finalizate până la finele anului 2025.

31 iulie

Republica Moldova va beneficia de un credit preferențial în valoare de 13,5 mld. JPY (peste 90 mil. EUR), acordat de Guvernul Japoniei prin intermediul Agenției Japoneze pentru Cooperare Internațională (JICA). În acest sens, Parlamentul a votat în lectura a doua ratificarea unor Acorduri pentru realizarea Programului „Politici de dezvoltare întru redresarea economică”. Resursele financiare sunt oferite în vederea acoperirii deficitului bugetar și sprijinirii reformelor din țară. În mod special, asistența financiară este destinată redresării economice a țării, îmbunătățirii sistemului medical și a domeniului de afaceri. Împrumutul va fi contractat pentru o perioadă de 40 de ani, inclusiv perioada de grație de 10 ani. Mijloacele financiare vor fi debursate timp de doi ani de la data semnării acordului.

9 august

Comitetul executiv al BNM a adoptat prin vot unanim menținerea ratei de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt la nivelul actual de 6,00% anual. Se mențin ratele de dobândă la creditele overnight și depozitele overnight, la nivelul actual de 8,00% și 4,00% anual respectiv. Totodată, se menține norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă la nivelul actual de 34,0% din baza de calcul. Se menține și norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă la nivelul actual de 45,0% din baza de calcul.

17 august

Parlamentul a ratificat Acordul de grant Fondul fiduciar multidonator dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Asociația Internațională pentru Dezvoltare, semnat la 9 august 2023. Astfel, Banca Mondială va oferi Republicii Moldova un grant în valoare de 88,4 mil. USD. Grantul va fi debursat într-o singură tranșă și va fi destinat cofinanțării Programului „Moldova, măsuri în situație de urgență, reziliență și competitivitate. Operațiunea de politici de dezvoltare 2”. Resursele financiare vor fi utilizate pentru finanțarea necesităților bugetului de stat, în vederea atenuării efectelor negative generate de războiul din Ucraina și asigurării rezilienței și competitivității țării.

21 august

Guvernul a alocat 200 mil. MDL fermierilor micro și mici, afectați de crizele anului 2022. Aceasta va facilita prelucrarea și pregătirea terenului pentru perioada imediat următoare, va îmbunătăți situația financiară și nu va permite intrarea în insolvabilitate a cca 3000 de fermieri, cu suprafețe în posesie de până la 1500 ha. Resursele vor fi distribuite prin intermediul Agenției pentru Intervenție și Plăți în Agricultură, după colectarea cererilor de ajutor.

30 august

Programul național de dezvoltare al sistemului de achiziții publice pentru anii 2023-2026 a fost aprobat de Guvern. Principalele obiective ale programului se referă la: armonizarea legislației naționale la acquis-ul UE, re-engineering-ul sistemului electronic de achiziții, dezvoltarea unor mecanisme pentru asigurarea durabilității achizițiilor, crearea condițiilor de eficiență economică și socială a procedurilor de achiziții, consolidarea capacităților și profesionalizarea personalului responsabil de achiziții.

6 septembrie

A fost aprobat de Executiv Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027 (PACC 2027). Documentul reprezintă un set de politici menite să susțină dezvoltarea antreprenoriatului pentru a contribui la dezvoltarea economiei competitive, sustenabile și incluzive. Scopul Programului PACC 2027 constă în îmbunătățirea mediului de afaceri și ajustarea acestuia la cerințele economiei moderne, în special, pieței principale de export pentru Moldova – UE. Activitățile inovatoare include mai multe elemente, printre care: dezvoltarea pieței de capital și accesul antreprenorilor la noi forme de finanțare; stimularea noilor forme de activitate economică, precum start-up-urile și comerțul electronic; direcționarea dezvoltării economice spre practicile și finanțarea verde; promovarea grupurilor subreprezentate (femei, tineri, diaspora, etc.) în antreprenoriat; consolidarea infrastructurii de suport (companii de consultanță și instruire, acceleratoare; huburi, incubatoare parcuri specializate) și promovarea culturii antreprenoriale. Costul implementării Programului în anii 2023-2025, se estimează la 828 277,6 mii MDL, dintre care 634 927,6 mi MDL – din bugetul de stat,

6 septembrie

A fost aprobată Strategia de Transformare Digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030 de Cabinetul de Miniștri. Documentul stabilește viziunea pentru dezvoltarea digitală a țării până în 2030. Principalele obiective ale strategiei se concentrează pe promovarea dezvoltării durabile a țării. Strategia prevede: dezvoltarea unei societăți digitale; dezvoltarea unui sector TIC robust și competitiv; crearea unei economii digitale inovatoare și reziliente; instituirea unui stat digital eficient, inteligent și transparent; crearea unui mediu digital accesibil, sigur și incluziv; consolidarea imaginii Republicii Moldova drept națiune digitală.

8 septembrie

Republica Moldova și Uniunea Europeană au semnat Acordul de asociere pentru participarea la Programul UE privind Piața Unică. Documentul permite îmbunătățirea capacităților și standardelor de corespundere la regulile pieței interne a UE, consolidarea competitivității și sustenabilității IMM-urilor, promovarea noilor oportunități de afaceri, asigurarea funcționării eficiente a comerțului prin implementarea unor standarde europene și internaționale de înaltă calitate, asigurarea unui nivel înalt de protecție a consumatorilor și siguranței produselor. Totodată, Programul sprijină și promovează o cultură a inovației prin dezvoltarea ecosistemelor industriale. Republica Moldova și-a exprimat interesul de a participa la două componente ale Programului, supravegherea pieței și competitivitatea IMM-urilor. Pe lângă acces la instrumente financiare, aderarea la Program va oferi acces la expertiză, experiența și bune practici ale altor state, beneficiare ale Programului.

19 septembrie

Comitetul executiv al BNM a adoptat prin vot unanim menținerea ratei de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt la nivelul actual de 6,00% anual. Se mențin ratele de dobândă la creditele overnight și depozitele overnight, la nivelul actual de 8,00% și 4,00% anual respectiv. Totodată, se menține norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă la nivelul actual de 34,0% din baza de calcul. Se menține și norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă la nivelul actual de 45,0% din baza de calcul.

21 septembrie

Legislativul a adoptat un proiect de lege care prevede instituirea sistemului de vot electronic în consiliile locale, raioanele și cele municipale. Se prevede că inițiativa legislativă va spori transparența

în procesul decizional la nivel local și va eficientiza procedura de vot în cadrul consiliilor locale, raioanele și municipale. Proiectul prevede că mijloacele pentru votarea electronică se vor utiliza în cadrul ședințelor consiliilor locale pentru verificarea cvorumului, exprimarea votului și totalizarea rezultatelor votării. Totodată se stipulează că ședințele consiliilor locale pot fi transmise în direct la posturile publice naționale de radio și televiziune și pe pagina oficială a autorității publice locale.

5 octombrie

A fost votat de deputați în lectura a doua, Proiectul de modificare a Codului fiscal pentru a reglementa mecanismul de restituire a impozitelor și taxelor în beneficiul agenților economici din unitatea autonomă. Potrivit documentului, restituirea impozitelor și taxelor agenților economici din unitatea autonomă se va realiza de la bugetul unității teritoriale autonome. Conform mecanismului propus, sumele neacoperite pentru restituire vor fi compensate prin transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat în anul bugetar următor. Modificarea legislativă urmează a intra în vigoare la data de 1 noiembrie 2023.

5 octombrie

Parlamentul a votat în prima lectură un Proiect de lege care vizează consolidarea unor aspecte privind infrastructurile pieței financiare și armonizarea cadrului legislativ național cu prevederile UE. Prin această inițiativă legislativă se urmărește detalierea și actualizarea cadrului legal, precum și asigurarea că Banca Națională a Moldovei să exercite eficient competențele legale de monitorizare în domeniul infrastructurilor pieței financiare și a plăților.

5 octombrie

Pachetul „Spor pentru Moldova” a fost susținut de Parlament și bugetul de stat pentru anul 2023 a fost rectificat. Astfel, au fost introduse modificări la Legea bugetului de stat pentru anul 2023 și la Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Cele mai mari alocări de resurse financiare suplimentare vizează plăți unice și majorări salariale pentru care vor fi alocate 846,9 mil. MDL. Suplimentar, se prevede alocarea următoarelor resurse financiare: 100 mil. MDL pentru reparația drumurilor, 300 mil. MDL pentru proiectele de dezvoltare a satelor și orașelor și pentru Programul „Satul european”, precum și 100 mil. MDL spor pentru agricultură. Totodată, 352 mil. MDL vor fi alocate pentru a acoperi cheltuielile pentru energia electrică și căldura consumată de școli, grădinițe, spitale și alte instituții bugetare. Astfel, bugetul de stat pentru anul 2023 se micșorează la venituri și la cheltuieli cu 497,9 mil. MDL și va constitui, după rectificare 65,7 mld. MDL la venituri și 84,1 mld. MDL la cheltuieli. Deficitul bugetar nu va suporta modificări, constituind 18,3 mld. MDL sau 5,9% din PIB.

6 octombrie

A fost lansată Platforma de Parteneriat Agroalimentar de către Guvernul Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Platforma de Parteneriat Agroalimentar reprezintă un instrument esențial în consolidarea și modernizarea sectorului agricol și alimentar al Republicii Moldova, subliniind angajamentul continuu al țării noastre, către integrarea europeană și dezvoltarea durabilă. Evenimentul a beneficiat de sprijinul Uniunii Europene, Organizației pentru Alimentație și Agriculturii a Națiunilor Unite (FAO) și Programului Alimentar Mondial (WFP). În cadrul evenimentului au participat 11 state membre ale UE, dar și reprezentanți ai organizațiilor internaționale.

12 octombrie

Viceprim-ministrul, Ministrul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Dumitru Alaiba, împreună cu directorul general al Direcției Generale Vecinătate și Negocieri privind Extinderea, din cadrul Comisiei

Europene, Gert Jan Koopman au semnat Acordul care prevede debursarea Republicii Moldova a 105 mil. EUR destinate Fondului de reducere a vulnerabilității energetice, bani ce fac parte din pachetul de asistență a Uniunii Europene de 250 mil., anunțate în 2022.

17 octombrie

În cadrul Platformei de sprijin pentru Republica Moldova, organizate la Chișinău, au fost semnate șase Acorduri de finanțare care vizează oferirea sprijinului pentru infrastructură, energie și adaptare la schimbări climatice. Republica Moldova va beneficia de un suport financiar de 148,7 mil. EUR, care include 38,7 mil. EUR granturi și 110 mil. EUR credite în condiții avantajoase și pentru dezvoltarea sectoarelor strategice. Astfel, a fost semnat Memorandumul de înțelegere cu Agenția Franceză pentru Dezvoltare și Banca germană privind cooperarea în sectorul eficienței energetice a clădirilor publice. Un alt document ține de o nouă linie de creditare oferită de BERD pentru achiziții de gaze și un grant acordat prin programul Nansen al Guvernului Norvegiei. Pentru a asigura securitatea energetică, Moldova va beneficia de suport din partea BEI. A fost semnat Memorandumul de înțelegere între Guvernul Republicii Moldova și Agenția Franceză pentru Dezvoltare, care creează condițiile necesare pentru realizarea reformei în domeniul silvic și reglementarea procesului de gestionare a pădurilor. De asemenea, a fost semnat Memorandum de înțelegere privind serviciile de consultanță și asistență tehnică între Moldova și BEI.

18 octombrie

Cabinetul de Miniștri a aprobat Conceptul Sistemului informațional de gestiune a garanțiilor financiare pentru credite și Regulamentul privind funcționarea acestuia. Astfel, antreprenorii vor beneficia de mai multă securitate și transparență în acordarea garanțiilor. Documentul prevede digitalizarea proceselor de solicitare, examinare, emitere, monitorizare și recuperare a garanțiilor financiare, destinate creditelor contractate de întreprinderile micro, mici și mijlocii. În acest mod, vor fi evitate unele riscuri și vulnerabilități care vizează siguranța și integritatea informațiilor, precum și reducerea timpului acordat procedurilor ce vizează interacțiunea dintre participanții la proces. Soluția tehnică a fost dezvoltată cu sprijinul Proiectului pentru Ameliorarea Competitivității, finanțat de Banca Mondială. Sistemul a fost pilotat cu fonduri de la donator, iar costurile de întreținere pentru următorii ani nu vor depăși 130 mii MDL.

19 octombrie

Republica Moldova va adera la Convenția globală privind recunoașterea calificărilor din învățământul superior, adoptată la Paris. Proiectul de lege care prevede acest lucru a fost votat de deputați. Scopul Convenției constă în facilitarea mobilității academice și profesionale între regiuni și sporirea cooperării internaționale în învățământul superior, prin stabilirea unui instrument global de definire a standardelor. Convenția globală privind recunoașterea calificărilor din învățământul superior a fost adoptată în anul 2019, fiind ratificată de 22 de state.

26 octombrie

Parlamentul a ratificat Acordul de finanțare dintre Republica Moldova, Comisia Europeană și Oficiul Prim-ministrului Ungariei, pentru Programul Regiunea Dunării Interreg IV-B 2021-2027, semnat la 11 august 2023. Astfel, beneficiarii din Republica Moldova vor putea accesa granturi de 215 mil. EUR oferite de Comisia Europeană, pentru proiecte comune de dezvoltare socială în regiunea Dunării, implementate de un parteneriat transnațional extins. Programul Regiunea Dunării are drept scop îmbunătățirea politicilor publice și a cooperării instituționale prin finanțarea următoarelor priorități: competitivitate și inteligență, comunități verzi și o mai bună guvernare a cooperării în regiunea Dunării. Bugetul total al Programului este de 268,8 mil. EUR, prin cofinanțarea de către beneficiari de cel puțin 20 % din bugetul proiectului.

26 octombrie

A fost ratificat Acordul trilateral de finanțare dintre Republica Moldova, Comisia Europeană și Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației al României, care prevede oferirea granturilor în valoare de circa 77,3 mil. EUR prin intermediul Programului Interreg VI-A NEXT România – Republica Moldova 2021-2027, semnat la 11 august 2023. Comunitățile din zonele transfrontaliere din Republica Moldova și România vor putea accesa fonduri europene pentru implementarea proiectelor comune. În baza granturilor oferite vor fi finanțate următoarele priorități: comunități verzi, dezvoltare socială și cooperare în zona transfrontalieră. Bugetul total al Programului este de circa 85,9 mil. EUR, statele participante urmând să contribuie cu 10 % din asistența tehnică pentru program.

26 octombrie

A fost adoptat în lectura a doua de Parlament un proiect de lege, care are scopul de a activa piața forței de muncă și de a combate fenomenul șomajului. Se propune ca polița de asigurare medicală să fie oferită doar șomerilor care au contribuit la bugetul asigurărilor sociale de stat și doar pe perioada de plată a ajutorului de șomaj. Potrivit estimărilor, această măsură va genera venituri la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală în mărime de până la 300 mil. MDL. Totodată, termenul de înregistrare repetată cu statut de șomer și a cererii repetate de acordare a ajutorului de șomer va fi extins de la 3 la 6 luni. A fost revizuită procedura de scoatere din evidență a șomerilor, în cazul nerespectării obligațiilor, se prevede extinderea posibilităților de angajare a șomerilor care nu și-au găsit un loc de muncă în primele 3 luni de înregistrare la ANOFM, prin opțiuni suplimentare de angajare din profesiile conexe și din ocupațiile cu o calificare mai joasă. De asemenea, se prevede revizuirea modalității de calculare a cuantumului indemnizației de șomaj pentru persoanele care s-au aflat în concediu de maternitate sau în concediu de îngrijire a copilului până la vârsta de 3 ani.

27 octombrie

A fost aprobat de Guvern un Program de susținere a antreprenoriatului feminin. Programul prevede acordarea unui sprijin financiar nerambursabil de până la 200 mii MDL, antreprenoarelor care vor deschide afaceri noi și 600 mii MDL - pentru afacerile în dezvoltare. De asemenea, Programul include „pachetul e-comerț”, care prevede măsuri de sprijin pentru dezvoltarea comerțului electronic în valoare de 30 mii MDL - pentru afacerile debutante și 50 mii MDL - pentru întreprinderile în dezvoltare. De asemenea, beneficiarele Programului vor avea acces la un set de măsuri care prevăd îmbunătățirea abilităților manageriale ale antreprenoarelor, prin facilitarea accesului la informație, instruire, consultanță și mentorat. Programul include și acțiuni privind promovarea imaginii femeii antreprenoare în societate și consolidarea comunităților de femei-antreprenoare din țara noastră. Pentru implementarea Programului, a fost estimat un buget de 30 mil. MDL, pentru o perioadă de implementare de 36 de luni, cu posibilitatea de prelungire.

27 octombrie

Executivul a aprobat Planul Național de Acțiuni pentru Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027. Documentul strategic de aliniere a legislației naționale la acquis-ul UE este structurat în conformitate cu cele 33 de capitole și conține 7 compartimente, care includ măsurile de implementare ale acțiunilor prevăzute, instituțiile responsabile, termenii de realizare și sursele de acoperire a cheltuielilor planificate.

27 octombrie

Cabinetul de Miniștri a aprobat înființarea primului Institut Național pentru Educație și Leadership la Chișinău. Astfel, procesele de formare inițială și continuă a cadrelor didactice și manageriale vor fi

modernizate, iar calitatea predării în instituțiile de învățământ va crește. În cadrul instituției, vor activa 17 angajați care în anul 2024 vor forma o rețea din circa 1000 de mentori, salarizați adițional, aleși din rândul celor mai buni profesori. Implicarea mentorilor va sprijini dezvoltarea profesională la locul de muncă și va susține comunitatea educațională să inoveze și să aplice metode eficiente de predare și conducere. Totodată, Institutul va fi responsabil de realizarea cercetărilor în domeniul formării cadrelor didactice, elaborarea materialelor metodologice și a ghidurilor și inițierea unor proiecte și colaborări naționale în ramura gestionată.

7 noiembrie

Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei a adoptat prin vot unanim reducerea cu 1,25 p.p. a ratei de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt până la nivelul de 4,75% anual. De asemenea, se micșorează cu 1,25 p.p. ratele de dobândă la creditele overnight și depozitele overnight, până la nivelul de 6,75% și 2,75% anual respectiv. Se diminuează norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă începând cu perioada de aplicare a rezervelor obligatorii în lei moldovenești 16 decembrie 2023 – 15 ianuarie 2024, de la 34,0% la nivelul de 33,0% din baza de calcul. Totodată, se diminuează norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă începând cu perioada de aplicare a rezervelor obligatorii în valută liber convertibilă 16 decembrie 2023 – 15 ianuarie 2024, de la 45,0% la nivelul de 43,0% din baza de calcul.

8 noiembrie

Guvernul a aprobat Conceptul Sistemului Informațional „e-Monitorizare”. Sistemul „e-Monitorizare” va servi drept platformă digitală comună pentru autoritățile publice din țară, ceea ce va asigura creșterea vitezei de schimb și prelucrare a datelor. Procesul de elaborare, monitorizare și raportare a implementării documentelor de politici publice va fi digitalizat și va deveni mai eficient.

9 noiembrie

Un nou pachet de reducere a birocrăției în domeniul fiscal și vamal a fost votat de deputați în lectura a doua. Al doilea pachet de legi, prevede facilitarea activității mediului de afaceri, prin excluderea barierelor administrative existente în cadrul normativ. Acțiunile propuse se referă la posibilitatea de deducere a TVA în baza bonurilor fiscale pentru achiziția de bunuri și servicii achitate prin intermediul cardului de plată de afaceri. Valoarea achizițiilor în fiecare bon nu va depăși 2000 MDL, iar pentru o perioadă fiscală va fi de max. 10000 MDL. Va fi majorată limita sumei care nu este considerată restanță fiscală de până la 500 MDL. De asemenea, se prevede digitalizarea raporturilor cu organele fiscale; revizuirea procedurii de aplicare a scutirii TVA aferente reimportului în cazul e-comerțului, conform bunelor practici europene; eliminarea barierei prevăzute în cazul examinării contestațiilor în cadrul Consiliului de soluționare a disputelor, prin diminuarea sumei obligațiilor vamale, constituind 250000 pentru persoanele juridice și 125000 pentru persoanele fizice; includerea benzinei și motorinei în lista produselor admise pentru regimul vamal de antrepozit ș.a. Potrivit estimărilor, pachetul legislativ propus va permite mediului de afaceri să economisească cel puțin 500 mil. MDL anual, ceea ce constituie circa 0,2 % din PIB.

9 noiembrie

A fost votat de Legislativ, în lectura doua, Proiectul de lege care prevede armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene în domeniul energiei din surse regenerabile. Documentul reglementează aspecte ce țin de introducerea obligației Guvernului de stabilire a țintei naționale sectoriale pentru 2030. Republica Moldova și-a stabilit ca țintă națională, pentru anul 2030, ca nu mai puțin de 30 % din volumul energiei electrice consumate să fie din surse regenerabile, în prezent, regenerabilele reprezintă doar 6 %. Una dintre noutățile inițiativei legislative este tranziția de la

contorizarea netă la facturarea netă. Urmează a fi simplificate și procedurile administrative aferente dezvoltării unui proiect în domeniul energiei regenerabile. Inițiativa legislativă mai prevede că proprietarii de apartamente din blocurile multietajate vor avea posibilitatea să instaleze parcuri de energie regenerabilă pentru consum propriu. Printre modificări propuse, se includ și promovarea energiei regenerabile în sectoarele încălzire și răcire și transporturi, precum și la stabilirea dreptului producătorilor eligibili de a primi plăți (compensații) pentru limitarea cantităților de energie electrică din surse regenerabile, injectate în rețelele electrice.

9 noiembrie

Parlamentul a ratificat Acordul-cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, pentru realizarea proiectului „Construcția Spitalului Regional Bălți”, semnat la 16 octombrie 2023. Astfel, în nordul țării, va fi construit un spital modern, cu o suprafață de 38000 de m2. Valoarea creditului acordat este de 86 mil. EUR și acoperă circa 80 % din costul total al proiectului, care este estimat la 108 mil. EUR. Contribuția Guvernului Republicii Moldova se estimează la circa 21 mil. EUR. Maturitatea maximă a creditului este de 20 de ani. Proiectul urmează a fi implementat până în anul 2028.

9 noiembrie

Legislativul a ratificat Acordul de facilitate de credit dintre Republica Moldova și Agenția Franceză pentru Dezvoltare, semnat la 17 octombrie 2023, în cadrul evenimentului „Platforma de sprijin pentru Republica Moldova”. Conform Acordului, Moldova va beneficia de asistență financiară în valoare de 40 mil. EUR pentru implementarea reformelor în infrastructura energetică și eficiența energetică, precum și în energia regenerabilă. Ca urmare, se va accelera tranziția la energia verde, prin promovarea securității energetice și a dezvoltării durabile și rezistente la schimbările climatice. Acțiunile urmează a fi realizate până în 2028. Maturitatea împrumutului este de 15 ani, inclusiv perioada de grație de 5 ani.

9 noiembrie

Proiectul de stimulare a utilizării serviciilor electronice a fost votat de deputați în lectura a doua. Inițiativa legislativă va reglementa digitalizarea buletinelor de identitate, a permiselor de conducere, a certificatelor de înmatriculare, precum și unele elemente privind generarea și utilizarea acestora. Documentele date în format digital vor fi utilizate prin intermediul aplicației guvernamentale integrate a serviciilor electronice. Agenția de Guvernare Electronică, cu suportul financiar al PNUD, lucrează la dezvoltarea aplicației, care va asigura accesul utilizatorului la toate serviciile electronice în baza identității electronice personale.

21 noiembrie

A fost semnat Acordul de finanțare la Casa Guvernului de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și Guvernul Italiei. Conform Acordului, Republica Moldova va beneficia de 10 mil. EUR din partea Italiei pentru compensarea facturilor la energie, instalarea contoarelor inteligente de energie electrică și îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor.

24 noiembrie

Legislativul a aprobat ratificarea Acordului de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare „RLF – Răspuns de urgență – Căile Ferate din Moldova”, semnat la Chișinău la 27 iunie 2023. Astfel, BERD va oferi suport financiar pentru modernizarea infrastructurii de cale ferată din Republica Moldova. Împrumutul în valoare de 23 mil. EUR va fi acordat în două tranșe, pe un termen de 15 ani. De asemenea, Moldova va beneficia și de un grant de

20 mil. EUR, oferit de Comisia Europeană. Bani vor fi folosiți pentru efectuarea lucrărilor de reparație a coridorului feroviar Vălcineț – Ocnița – Bălți – Ungheni – Chișinău – Căinari.

24 noiembrie

A fost ratificat de Parlament, Acordul dintre Republica Moldova și Republica Portugheză privind colaborarea economică care a fost semnat la 11 septembrie 2023. Acordul vizează intensificarea relațiilor economice dintre țara noastră și Republica Portugheză. Respectiv, vor fi intensificate și diversificate relațiile bilaterale în mai multe domenii, precum industria, infrastructura, tehnologia informației, comerț, transport, turism, energie, businessul mic și mijlociu etc. Totodată, vor putea fi furnizate informații, agenților economici despre situația economică din cele două state, vor avea loc mai multe vizite ale delegațiilor comerciale și va fi încurajată cooperarea între entitățile specializate și sectorul privat. De asemenea, se propune instituirea Comisiei mixte moldo-portugheze privind colaborarea comercial-economică. Acordul va fi prelungit automat pentru următoarele perioade de 5 ani, dacă niciuna dintre părți nu va avea intenția de a-l denunța.

24 noiembrie

Deputații au votat un Proiect de lege care prevede ajustarea legislației în domeniul ajutorului de stat la normele Uniunii Europene. Conform documentului, pragul ajutorului de minimis acordat de stat întreprinderilor va crește la nivelul celui stabilit în UE. Astfel, valoarea pragului de minimis va crește de la 2 mil. MDL la 5 mil. MDL per beneficiar, indiferent de forma acestuia, pentru o perioadă de 3 ani. În cazul întreprinderilor, valoarea totală a ajutorului nu va depăși 10 mil. MDL. În același timp, proiectul prevede condițiile care urmează să fie respectate de către furnizori la acordarea ajutoarelor de minimis, astfel încât, măsurile de sprijin oferite întreprinderilor să nu distorsioneze semnificativ mediul concurențial, reglementarea procedurii de notificare simplificată conform normelor UE și asigurarea transparenței acordării resurselor de stat, etc.

6 decembrie

Deschiderea Centrului Cultural „Eugen Doga”. Executivul a aprobat decizia de transmitere a edificiului amplasat în capitală, pe strada Veronica Micle 5, construcțiile și terenul aferent acestora vor fi transmise din proprietatea statului în gestiunea primăriei or. Chișinău. Se prevede că în cadrul Centrului va fi sistematizat patrimoniul de creație al maestrului, iar opera sa va fi studiată de experți din domeniul muzicologiei, studenții universităților și colegiilor de muzică. Centrul va oferi suport tinerilor talentați și va acorda asistență în dezvoltarea educației muzicale a copiilor.

8 decembrie

Consiliul de directori executivi al Fondului Monetar Internațional a aprobat acordarea tranșei în valoare de circa 95 mil. USD sub formă de suport bugetar. Totodată, a fost aprobat un program nou, finanțat prin Mecanismul de creditare pentru reziliență și durabilitate (RSF), în valoare de circa 173 mil. USD. Programul RSF vizează susținerea eforturilor Republicii Moldova de consolidare a rezilienței la șocurile climatice, sprijinire a reformelor din sectorul energetic, consolidare a capacităților sectorului financiar de a face față schimbărilor climatice și crizelor energetice și mobilizare a unei finanțări durabile.

14 decembrie

Comitetul executiv al BNM a adoptat prin vot unanim menținerea ratei de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt la nivelul de 4,75% anual. Totodată, se mențin ratele de dobândă la creditele overnight și depozitele overnight, la nivelul de 6,75% și 2,75% anual respectiv.

15 decembrie

Parlamentul a votat în prima lectură un proiect de lege care prevede că în Republica Moldova va fi instituit Fondul național al culturii. Fondul va reprezenta un nou mecanism de susținere financiară a sectorului cultural independent și privat din domeniul artei și al industriilor creative. Astfel, prin intermediul Fondului național al culturii vor fi finanțate programe de susținere a proiectelor organizațiilor necomerciale în domeniul culturii, a activității editoriale și de traduceri literare, a revistelor culturale, activități editoriale și de traduceri literare etc. În acest scop, în 2024, vor fi alocate 29,6 mil. MDL. Fondul va fi gestionat de Centrul Național de Educație prin Artă, instituție subordonată Ministerului Culturii.

15 decembrie

Proiectul de lege privind schimbarea statutului gospodăriei țărănești a fost votat de deputați în prima lectură. Proiectul prevede că gospodăriile țărănești să dețină statutul de persoană juridică. De asemenea, se propune stabilirea unei limite, de 150 ha, a suprafețelor de teren, precum și la numărul de animale care pot fi deținute de către gospodăria țărănească. Obiectivul inițiativei legislative constă în trecerea gospodăriilor țărănești, activitatea cărora a depășit cadrul unei afaceri de familie, la alte forme de organizare juridică.

15 decembrie

Proiectul de hotărâre pentru aprobarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova a fost adoptat de Legislativ. Strategia are drept obiective creșterea capacității statului de a preveni și de a contracara materializarea riscurilor la adresa securității naționale, precum și de a asigura procesul de integrare europeană și cooperare cu statele partenere. Strategia conține viziunea strategică pe șase ani, definește clar obiectivele și principiile de securitate, stabilește metodele și direcțiile de acțiune în domeniile de securitate, precum și se referă la implementarea instrumentelor pentru monitorizarea și evaluarea strategiei de securitate națională.

15 decembrie

Parlamentul a ratificat Acordul de cooperare dintre Republica Moldova și Republica Portugheză în domeniile limbii, educației, învățământului superior, științei și tehnologiei, culturii, tineretului, sportului și mass-media, semnat la Lisabona la 11 septembrie 2023. Cooperarea în domeniul educației se va realiza prin încurajarea schimbului de informații privind sistemul de învățământ, dezvoltarea în școli a proiectelor și programelor comune, vor fi acordate burse pentru studenți și cadre didactice, fiind încurajați să participe și la cursuri de instruire ș.a. Va fi încurajată mobilitatea academică a oamenilor de știință, cadrelor didactice și cercetătorilor, vor fi organizate expoziții, târguri și alte evenimente culturale, iar artiștii din ambele țări vor putea face schimburi de experiență. O prevedere prioritară a acordului se referă la cooperarea în domeniul sportului – acțiunile de combatere a dopajului, formarea specialiștilor și schimbul de experiență.

19 decembrie

Guvernul Poloniei, prin intermediul Băncii Gospodarstwa Krajowego și Uniunea Europeană oferă suport antreprenorilor din Republica Moldova, în domeniul eficienței energetice. Astfel, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova și reprezentanții Băncii Gospodarstwa Krajowego din Polonia, au semnat un acord de împrumut în valoare de 5 mil. EUR pe o perioadă de 7 ani. Acesta va susține Fondul pentru Antreprenoriat și Creștere Economică a Moldovei, gestionat de ODA. Împrumutul va fi suplinit de un grant oferit de Uniunea Europeană, în valoare de cca 1,6 mil. EUR. Astfel, microîntreprinderile, întreprinderile mici și mijlocii vor putea accesa fonduri pentru proiecte în domeniul eficienței energetice.

21 decembrie

A fost aprobat de Guvern Programul național „Diaspora” pentru anii 2024 – 2028. Programul va contribui la consolidarea legăturii statului cu diaspora și transformarea acestei colaborări într-un factor de progres pentru Republica Moldova. Documentul prevede crearea unei unități de suport pentru cetățeni la revenirea în țară și stimularea implicării diasporei în diferite domenii. Se prevede dezvoltarea unui mecanism de revenire și angajare a absolvenților și studenților moldoveni din universitățile străine. De asemenea, se propune îmbunătățirea calității proiectelor și inițiativelor din țară prin valorificarea expertizei și cunoștințelor cetățenilor noștri din diasporă.

21 decembrie

Executivul a aprobat, Planul Național de Dezvoltare pentru anii 2024-2026. Planul prevede realizarea a 155 de proiecte de dezvoltare pentru modernizarea localităților țării și conectarea a 190 de localități la sistemul de alimentare cu apă. De asemenea, se prevede următoarele acțiuni: modernizarea drumurilor, podurilor și transportului feroviar; fortificarea sistemului electroenergetic al țării prin construcția a circa 200 km de linii electrice; sporirea eficienței energetice în sectorul public și rezidențial și modernizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică a municipiilor Chișinău și Bălți; instalarea a 80 de sisteme de irigare pentru cel puțin 3500 ha de teren agricol și realizarea a 3 proiecte de management al deșeurilor în raioanele Călărași, Ungheni și Nisporeni ș.a. Anual, vor fi susținuți peste 1000 de agenți economici, iar statul va investi circa 3,5 mld.MDL pentru sprijinirea antreprenorilor.

22 decembrie

Guvernul Norvegiei și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare vor acorda Republicii Moldova asistență financiară pentru realizarea proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, Acordurile de grant și împrumut fiind ratificate de Parlament. Conform documentului, Guvernul Norvegiei va oferi prin intermediul BERD un grant în valoare de 34 mil. EUR. În același timp, BERD va acorda un împrumut de 165 mil. EUR. Resursele financiare vor fi utilizate pentru achiziționarea rezervelor de gaze naturale și diversificarea de surse. Proiectul va fi implementat prin intermediul S.A. „Energocom”. În calitate de beneficiari ai proiectului vor fi toți consumatorii de gaze naturale din Republica Moldova.

22 decembrie

Proiectul legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2024 a fost votat de Legislativ în lectura a doua. Se prevede că în 2024, veniturile și cheltuielile vor crește cu aproximativ 10% comparativ cu 2023, constituind 42,8 mld.MDL. Ponderele cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat în PIB, estimate pentru anul 2024, este de 12,5 %. Este de menționat că, conform documentului, în 2024 vor fi acordate o serie de prestații sociale noi, dintre care: indemnizația unică pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil, indemnizația unică pentru copilul adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă, indemnizația pentru creșterea copilului cu vârsta mai mare de trei ani adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă.

22 decembrie

Parlamentul a votat în lectura a doua Proiectul legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2024. Conform proiectului, sunt planificate venituri și cheltuieli în valoare de 15,4 mld.MDL. Se prevede că în 2024, veniturile fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală se vor majora cu 6,1% față de anul 2023. Din suma totală, veniturile proprii, inclusiv donațiile din sursele externe, vor constitui 8,4 mld. MDL, sau 54,6%, iar 45,4% vor fi transferurile de la bugetul de stat.

22 decembrie

Bugetul pentru anul 2024 a fost votat de deputați în lectura a doua. Bugetul este orientat în special spre susținerea domeniilor social, educație și dezvoltarea infrastructurii. Documentul prevede alocări majorate pentru copii, inclusiv creșterea indemnizației la nașterea copilului până la 20 mii MDL, majorarea salariilor cadrelor didactice cu 15 % și dublarea burselor studenților de la facultățile cu profil pedagogic etc. Rămân a fi prioritare politicile de susținere a IMM-urilor, fiind alocate peste 197 mil. MDL. Se prevăd alocații în valoare de 4036,5 mil. MDL, pentru dezvoltarea continuă a sistemului de transporturi și infrastructură, iar 1600,0 mil. MDL, pentru subvenționarea sectorului agricol, dezvoltarea rurală și integrarea sectorului agroindustrial național în economia europeană. Pe lângă aceasta, 322,1 mil. MDL vor fi alocate pentru eficiența energetică, iar 601,5 mil. MDL, pentru Fondului Național de Dezvoltare Regională și Locală. Pentru promovarea politicilor în domeniul protecției mediului, vor fi alocate 175,0 mil. MDL. Veniturile bugetului de stat se estimează în sumă de 66632 mil. MDL, în creștere cu 1,3% comparativ cu 2023, iar cheltuielile în sumă de 82222 mil. MDL, cu o diminuare de 2,2 %. Deficitul bugetului de stat se estimează a fi de 15790 mil. MDL sau 4,6% din PIB. Datoria de stat prognozată pentru finele anului 2024 va constitui 125525,6 mil. MDL, dintre care 64,5% va fi datoria de stat externă și 35,5% – datoria de stat internă. Ponderea datoriei în PIB nu va depăși 37%.

22 decembrie

Parlamentul a votat un proiect de modificare a Legii cu privire la parcurile pentru tehnologia informației, potrivit căruia Termenul de funcționare a Parcului IT din Republica Moldova va fi extins până în 2035, fiind păstrat impozitul unic de 7%. În același timp, se prevede extinderea listei genurilor de activitate eligibile în cadrul Parcului IT.

28 decembrie

Proiectul noului Cod funciar a fost aprobat de deputați în lectura a doua. Proiectul urmărește crearea unui cadru normativ de reglementare a relațiilor funciare, adaptat la noile realități. Potrivit documentului, în cazul în care cetățenii străini dobândesc terenurile cu destinație agricolă sau din fondul forestier, aceștia vor fi obligați să le înstrăineze în termen de un an de zile de la data dobândirii dreptului de proprietate asupra terenului. Noul cod prevede o nouă clasificare a terenurilor cu destinație agricolă, precum și conține reglementări ce țin de schimbarea modului de folosință a acestora și reglementează modalitățile de consolidare a terenurilor agricole etc.

28 decembrie

Parlamentul a adoptat Programul național de integritate și anticorupție (2024-2028) și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia. Programul vizează consolidarea sistemului național de prevenire și combatere a corupției prin continuarea dezvoltării unei culturi a integrității. Obiectivele generale includ: optimizarea standardelor de integritate în sectorul public; eficientizarea măsurilor de prevenire și combatere a corupției; cultivarea integrității și diminuarea actelor de corupție în sectorul privat; cultivarea intoleranței față de actele de corupție, precum și încurajarea denunțării actelor de corupție și a practicilor ilegale.